

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.изк.н. Мария Георгиева Ганева – ръководител на катедра

„Поп и джаз изкуство” в НМА „Проф. Панчо Владигеров”

на материалите за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”

в област на висше образование 8. „Изкуства”

професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”

Със заповед № Р33-3696 гр. Пловдив от 10.07.2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” съм определена за член на научното жури в конкурса за академичната длъжност „доцент” в ПУ по област на висше образование 8. „Изкуства”, професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”, обявен в ДВ, бр. 31 от 12.04.2019 г. за нуждите на катедра „Музика” към Педагогически факултет на ПУ с единствен кандидат гл. ас. д-р Диана Иванова Станчева.

Представените от кандидата материали на хартиени и електронни носители за участие в конкурса и за изготвяне на рецензия са в съответствие с чл. 53 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включват следните документи: справка за съответствие с минималните национални изисквания, справки за научноизследователска, художественотворческа и учебна работа, 2 студии, 2 монографии, 1 учебник, общо 21 статии и доклади, 1 нотно издание, 15 публикации, 2 CD, 3 участия в научноизследователски проекти, 7 участия в научни конференции.

Приложената справка за съответствие на минималните национални изисквания към научната, преподавателска и художественотворческа дейност за заемане на академичната длъжност „доцент” е попълнена по показатели, определени в приложението по професионални направления. В нея са отбелязани събраните точки от кандидата както следва:

В показател А – 50 точки за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” – „Възможности за развитие на меховата техника при обучението по акордеон”.

Показател В – 150 точки за публикувана монография „Художествено-интерпретационни и технически параметри на работата на акордеониста над музикални произведения” и реализиран авторски продукт.

Показател Г - 815 точки за публикувани статии, доклади и студии, реализиран кратък авторски продукт, водеща творческа изява и поддържаща творческа изява.

Показател Д - 40 точки за 4 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране.

Показател Е – 560 точки за публикуван университетски учебник, ръководство на майсторски клас и награди у нас и в чужбина.

След подробното ми запознаване с материалите по конкурса, които се отнасят към справката за изпълнение на минималните наукометрични национални изисквания, искам да обърна внимание на една неточност: считам, че получаване грамота за участие в състава на жури на конкурс, както и за участие в състезание, не е идентично със спечелване на награда. Затова в показател Е, т. 30 и т. 31 би трябвало да се прецизират и редуцират.

Въпреки тези неточности е видно, че събраният брой точки по показатели надминава изискуемото от закона и гл. ас. д-р Диана Станчева покрива минималните наукометрични показатели, определени в приложението по професионални направления за заемане на академичната длъжност „доцент” въз основа на показателите по чл. 2б, ал. 2 от ЗРАСРБ.

Гл. ас. д-р Диана Иванова Станчева е професионалист с дълга творческа практика, който през годините се усъвършенства като преподавател и инструменталист при срещите си с проф. Николай Кравцов - Русия, проф. Жак Морне -Франция, Елжбет Мозер - Германия, Зоран Божанич - Сърбия. Родена е 1964 г. в гр. Пловдив. През 1983 г. завършва СМУ със специалност „акордеон” в родния си град, след което през 1987 г. се дипломира в АМТИИ със специалност „Музикална педагогика”. Насочва се и към педагогическа дейност и понастоящем работи като главен асистент по акордеон в катедра „Музика” на ПУ „П. Хилендарски” и преподавател в НМУ „Любомир Пипков” в гр. София. През 2010 г. придобива образователна и научна степен „доктор”. Печели първи награди на Националния конкурс за акордеонисти в гр. Чирпан през 1979 г. и 1983 г. Дейността ѝ е разнородна и богата и включва създаване на Балкански акордеонен ансамбъл, концертно турне през 2001, транскрипции за камерни

акордеонни ансамбли, основаване на Българската организация на акордеонистите, организиране на три издания на националния конкурс „Акордеонна пролет” през 2000, 2001 и 2003 г. Тя е един от създателите на първото българско периодично издание за акордеонна култура и изкуство „Акордеонна магия” през 1998 г. Разностранните ѝ изяви включват и участие в състава на журито на акордеонните конкурси: „Световна купа” в Крагуевац – Сърбия; „Охридски бисери” в Охрид – Северна Македония; „Акордеон арт” в Сараево - Босна и Херцеговина; „Naujēne” в Даугавпилс – Латвия; „Dāņi harmonīke” в Углевик - Босна и Херцеговина. През 2001 г. получава Грамота за принос от кмета на гр. Ескишехир, Турция, а през 2006 г. и Грамота за принос в българската култура от МК.

Държа да подчертая, че дори при бегъл поглед върху представените справки за отделните изяви на кандидата, се вижда, че те са многобройни и респектиращи.

Цялостната дейност е разпределена в 3 раздела:

1. Научноизследователска дейност

2. Художественотворчески изяви

3. Учебна дейност

1. Централно място в научноизследователската дейност заема публикуваната монография „Художествено-интерпретационни и технически параметри на работата на акордеониста над музикалните произведения” FastPrintBooks, Пловдив, 2019. ISBN 978-619-236-067-2. Тя е в обем 192 стр. с библиография от 43 литературни източника на кирилица и 5 на латиница. Тази монография е сред немногото разработки, свързани с проблемите на интерпретацията и техническото овладяване на акордеона. Състои се от 4 основни глави и 4 приложения и в нея много точно са градиращи най-важните страни при работата на един акордеонист върху различните музикални произведения.

В монографията „е представен опит за намиране на адекватно решение на проблема за интерпретацията на соловите полифонични транскрипции с акордеонни изразни средства – най-спорният, най-малко изследваният и най-неизясненият до днес проблем за педагога, изпълнителя и музикалния теоретик”.

Целта и основните задачи са отбелязани във въведението и хармонизират с темата. Гл. ас. д-р Д. Станчева използва подходящи изследователски методи: интерпретация и обобщение на информацията, сравнение на различни изпълнения, системен подход в обучението. Предложени са интересни анализи и са направени смислени изводи.

Първа глава е озаглавена „Ролята на изпълнителя в интерпретация на музикални произведения” и представлява опит за теоретично осмисляне на въпроса „кой е всъщност изпълнителят: творец, съавтор или репродуктор”. Гл. ас. д-р Диана Станчева показва, че има какво да каже и аргументирано и задълбочено защитава определени тези. Разглеждането подробно на две противоположни концепции – „обективистична” и „субективистична” поставя редица въпроси пред изпълнителя. Представена е богата информация, многообразие от проблеми и различни възгледи. В подточка „Обобщение и изводи” авторът достига до собствени изводи, които предлага на аудиторията, като резултат от търсенето на свой дискурс.

Във Втора глава вниманието е насочено към „Работата на акордеониста над музикални произведения като технологичен процес”. Много добре е разгледан процесът на изучаване и изработване на дадено произведение. Кандидатът подчертава „Степента на прецизност на цялостното просвирване на творбата зависи най-вече от трудността ѝ и от етапа на развитие, на който се намира акордеонистът в дадения момент”. Интерпретирани са и детайлната работа и цялостното оформяне на произведението. Успешно са разкрити някои специфични особености и изразни възможности на акордеона и акордеонната интерпретация. В теоретичен аспект, кандидатът показва умение за провеждане на собствено изследване и навсякъде обосновано прави своите заключения и обобщения.

Като логична закономерност в Трета глава „Работа на акордеониста над конкретни музикални произведения” текстът показва ясна връзка с предшестващите глави. Авторът развива съществуващото знание и в хода на изложението проследява работата на акордеониста върху 4 музикални произведения на базата на поставянето на специфични трудности на акордеонната изпълнителска интерпретация и тяхното решение въз основа на личен изпълнителски и педагогически опит.

Направен е оригинален анализ на последни тенденции и специфични изразни възможности на акордеона. Уточнени са понятията „мехова партитура”, „мехова техника”, „мехово ръководене”, „мехова артикулация”. В този контекст е подчертана ефективността на този подход и неговото преимущество при „съкращаването пътя до крайния резултат”.

Заниманията със звуковата изразителност са високо художествена дейност, за която се изисква талант, продължително школуване и сериозни познания за материята, с

която се работи. Така само интерпретацията на музиката ще изпълни предназначението си и ще доведе до обогатяване на музикалните произведения и вярно пресъздаване на звуковата атмосфера и основните идеи на композитора.

Безспорно най-съществени и интересни от научна гледна точка са предложените изводи и получени резултати. Това дава възможност за по-нататъшно концептуално изграждане на нови възможности при интерпретацията на представените произведения.

Любопитна по отношение на методиката на интерпретация на направените транскрипции за акордеон на клавирни полифонични произведения се явява Четвърта глава на монографията със заглавие „Интерпретационни проблеми при соловите полифонични транскрипции за акордеон”. Важно е отбелязването от автора на основните задачи, а именно да бъде разгледана спецификата на акордеонните изразни средства и тяхното приложение при интерпретацията на клавирни полифонични произведения, транскрибирани за акордеон. За целта са предложени добри практики и е обърнато внимание на устройство, звукообразуване, акордеонна изпълнителска техника – мехова и пръстова, специфика на артикулацията и различните възгледи. Дадена е оценка на отделни подходи и са направени научни обобщения.

Приноси на монографията:

- основни приноси на монографията са избора на тема за изследване, нейното проучване в теоретичен и практико - приложен план, актуалността и важността на поставените проблеми;
- монографията обогатява методологически и методически съществуващото познание върху изпълнителското изкуство на акордеон;
- предложени са добри практики и последни тенденции и подходи при обучението по акордеон.

Видно е, че материалите в справката за научноизследователска работа са многообразни по тематично съдържание и показват резултатите от научните изследвания на гл. ас. д-р Диана Станчева. Включени са още 1 монография, озаглавена „Интерпретационни проблеми при соловите полифонични транскрипции за акордеон” 2014 г., Fast Print Books, ISBN 978-619-7034-55-4. Прибавени са и 2 студии: „Предимства на когнитивното усвояване на музикалното произведение при изпълнение на акордеон” и „Възникване, техническо развитие и приложение на акордеона в

музикалното изкуство”; 1 учебник „Технологии за постигане на качествен тон в началото на обучението по акордеон” – първо и второ издание; общо 21 публикувани статии и доклади; участия в 3 научноизследователски проекта и 7 научни конференции у нас и в чужбина.

Голямото количество публикувани материали са доказателство за определения интерес на гл. ас. д-р Диана Станчева към сериозна публицистична работа.

2. Художественотворческата дейност на кандидата е не по-малка от научноизследователската. Тя включва 23 участия в състава на жури по време на национални и международни конкурси; награди, получени както от нея, така и 79 отличия на нейни възпитаници при участия в конкурси в България и чужбина; 21 транскрипции за акордеонни ансамбли; 6 нотни издания с транскрипции; музикално оформление на спектакъла „Сексуалните неврози на нашите родители” в Пловдивски драматичен театър „Н. О. Масалитинов”; създаване на Балкански акордеонен ансамбъл с изпълнители от Албания, Македония, Сърбия, Турция и България, на който гл. ас. д-р Диана Станчева е диригент и солист.

Доказателство за многопосочните ѝ интереси и нейното професионално любопитство за изява в различни полета за реализация са издадените 2 CD. В първия, реализиран 1999 г., заедно с аудио касета към него „Пет красиви пиеси за 2 акордеона” гл. ас. д-р Диана Станчева е художествен ръководител и прави транскрипции за акордеон на 5 пиеси от класическата, джаз и поп музика.

Особено ценно е и издаването на нотен сборник към този диск - Интерстил, Пловдив, 1999. ISBN 954-8824-20-5.

Вторият диск, издаден 1997 г., озаглавен „Въздухоплаватели” е оригинално и ефектно замислен и реализиран проект. В него са включени класически произведения, изпълнени от акордеонни ансамбли.

3. Учебна дейност

Гл. ас. д-р Диана Станчева има богат преподавателски опит, придобит в продължение на 32 години. В официалната справка в този раздел тя е изброила 12 дисциплини, които в настоящия момент преподава на студенти от музикалните специалности в ОКС „бакалавър” в ПУ „Паисий Хилендарски” гр. Пловдив. За нейните интереси в учебната дейност свидетелства част от приложения списък на проявите:

- Издаване на учебник - „Технологии за постигане на качествен тон в началото на обучението по акордеон”;
- Създаване на печатно периодично издание за акордеонна култура и изкуство „Акордеонна магия”
- Организиране конкурса за акордеонисти „Акордеонна пролет” в гр. Пловдив през 2000, 2001 и 2003 г.;
- Учредяване на организация на българските акордеонисти с членство в ЮНЕСКО;
- Организиране на семинар-практикуми по акордеон с български и чуждестранни педагози.

Нейната педагогическа работа има конкретни резултати - подготвени от нея студенти продължават професионалната си реализация и след завършване и печелят награди и отличия.

Познавам гл. ас. д-р Диана Станчева от 10 години. Художественотворческата ѝ, научноизследователска и учебна дейност пряко кореспондират с дългогодишната ѝ работа. Тя се утвърди като уважаван и търсен преподавател, който прилага в академичната си практика най-съвременни форми на обучение и интерактивни методи на преподаване.

Въз основа на значимостта на цялостната художественотворческа дейност на гл. ас. д-р Диана Иванова Станчева и научноприложните приноси на представените материали, предлагам на уважаемото Научно жури да ѝ присъди академичната длъжност „ДОЦЕНТ” в ПУ „П. Хилендарски” в област на висше образование 8. „Изкуства”, професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”, според изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

16.08.2019 г.

Рецензент:

/проф. д.изк.н. Мария Георгиева Ганева/

